

HELSINGBORG

Årsrapport 2024

Socialnämnden

Stadsrevisionen

Årsrapport socialnämnden – 2024

Framtagen av Stadsrevisionen i Helsingborgs stad

Datum: 2025-03-25

Diarienummer: 28/2024

Kontakt: stadsrevisionen@helsingborg.se

Omslagsfoto: Barn håller i hand

Fotograf: SFF Katrine Schwarz Voss

Innehåll

Samlad bedömning	4
Inledning	6
Syfte och revisionsfrågor, avgränsning	6
Revisionskriterier	7
Metoder	7
Resultat av granskningen.....	8
Verksamhet och ekonomi.....	8
Uppdrag, inriktning	8
Mål.....	9
Ekonomiska mål	10
Övriga genomförda granskningar	11
Bedömning	13
Styrning och intern kontroll.....	14
Riskanalys och intern kontrollplan	14
Övriga genomförda granskningar	15
Bedömning	16

Bilagor

Bilaga 1 - Sammanställning över fördjupade granskningar

Samlad bedömning

De förtroendevalda revisorerna i grupp 2 har i sin revisionsplan 2024 beslutat att genomföra en grundläggande granskning av socialnämnden. Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av nämnden 2024.

Verksamhet och ekonomi

Vår samlade bedömning är att socialnämnden delvis bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet.

Vi baserar bedömningen på att nämnden i enlighet med stadens anvisningar har lämnat en analys av uppdrag och inriktning. Vi ser positivt på att analysen även till viss del innehåller vad aktiviteter resulterat i, samt att nämnden identifierat områden som behöver fortsatt utvecklas. Nämnden når ett av sina två verksamhetsmål, för det som inte nås behöver nämnden fortsatt vidta åtgärder. I likhet med tidigare år når inte nämnden det ekonomiska målet. Vi har i granskning under året sett att åtgärder vidtagits och nämnden har uttalat att för 2025 ska ekonomin vara i balans. Vi ser det som väsentligt att nämnden fortsatt följer ekonomin och tillser att åtgärder vidtas och får effekt i verksamheten för att säkerställa en ekonomi i balans under 2025.

Nämnden når fortfarande inte upp till lagens krav vad gäller att erbjuda familjehem till jourhemsplacerade barn inom 6 månader. Trots att nämnden har givit flera uppdrag till förvaltningen har trenden under året varit negativ, vilket vi ser som bekymmersamt. Nämnden har för 2024 tagit fram en kvalitetsberättelse i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter.

Styrning och intern kontroll

Vår samlade bedömning är att socialnämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden bedriver ett systematiskt arbete med sin interna kontrollplan med fokus på identifierade risker samt löpande uppföljning och rapportering av vidtagna åtgärder. Årets uppföljning visar dock på brister inom samma områden som tidigare år, vilket visar på att styrningen inte varit tillräcklig. I arbetet behöver nämnden vidta åtgärder för att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning i enlighet med gällande lagkrav och föreskrifter.

Vidare visar vår fördjupade granskning av nämndens verksamhets- och ekonomistyrning på brister i styrningen då stadens styrmodell inte följts som avsett. Utifrån genomförd granskning och utifrån revisionens tidigare bedömningar, behöver nämnden säkerställa att stadens styrmodell efterlevs. Nämnden behöver i det uppföljande arbetet även förvissa sig om att åtgärder vidtas vid behov.

Inledning

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom styrelse och nämnder är tillräcklig.

Kommunstyrelse, nämnder och beredningar ska bedriva verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag, beslut och riktlinjer samt lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Därtill ska styrelse, nämnder och beredningar tillse att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner samt en struktur och organisation för arbetet.

För att fullgöra uppdraget bör system och rutiner för ledning, uppföljning, kontroll och rapportering av verksamheten finnas. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Den grundläggande granskningen genomförs årligen och omfattar en granskning av målluppfyllelse samt granskning av styrning och intern kontroll. Granskningen utgör en grund för de bedömningar och uttalande som revisorerna avger i revisionsberättelsen.

Granskningen utförs av revisionskontoret på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i revisorsgrupp 2. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2024.

Syfte och revisionsfrågor, avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden bedrivit en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om nämnden har haft en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

Granskningen har också syftat till att genom strukturerade dialogmöten med nämndens presidium, lyfta fram nämndledamöternas roll och ansvar för väsentliga styrprocesser inom sina ansvarsområden.

Den grundläggande granskningen omfattar följande revisionsfrågor;

- Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för att uppnå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi?
- Säkerställer nämnden att styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig?

Utöver ovan har särskild granskning genomförts inom ramen för den grundläggande granskningen. För 2024 avser det följande områden:

- Redogörelse över nämndens arbete med innovation i enlighet med fullmäktiges inriktning
- Uppföljning av granskning av inköp och upphandling (2022)
- Uppföljning av nämndens rutiner avseende HR-processer
- Uppföljning av nämndens rutiner avseende avgifter inom tillståndsenheten

Granskningen avser socialnämnden.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för den grundläggande granskningen är bland annat:

- Kommunallagens 6 kap 1§ och §6
- Nämndens reglemente
- Relevanta styrdokument och fullmäktiges mål och beslut som berör nämnden

Metoder

Granskningen har skett genom dokumentstudier av plan för mål och ekonomi, verksamhetsplaner, internbudget, dokumenterad riskanalys, plan för uppföljning av intern kontroll, årsresultat av uppföljning av intern kontroll, uppföljningar av ekonomi och verksamhet (ekonomirapporter, delårsrapport, årsredovisning) samt protokoll och underliggande handlingar. Granskningen har även innefattat intervjuer med tjänstepersoner med särskilt ansvar för förvaltningens processer som rör mål, intern kontroll och ekonomi. Dialogmöte har genomförts med nämndens presidium samt socialdirektör under våren och hösten 2024.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Resultat av granskningen

Nedan redovisas resultat utifrån revisionsfrågorna som berör området verksamhet och ekonomi samt styrning och intern kontroll.

Verksamhet och ekonomi

Uppdrag, inriktning

Nämnden ska följa stadens inriktningar för att Helsingborg ska;

- öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd,
- upplevas tryggt och vara säkert,
- ha en hög sysselsättning där fler kommer i arbete och
- vara en stad med hög livskvalitet som siktar på klimatneutralitet 2030.

Socialnämndens **uppdrag** är att möjliggöra för invånare som behöver socialt stöd att bli självständiga i livet så att de kan ta en aktiv del i samhället.

Nämnden lyfter i sitt årsbokslut grundläggande områden som hur de arbetat mot med en budget i balans, att öka kvaliteten i verksamheten och skapa en mer stabil struktur. Specifikt lyfts arbetet med placeringar – minskning av totalantalet, ökad uppföljning för att förhindra välfärdsbrottslighet samt utmaningen med bristen på familjehem.

Nämnden och förvaltningen lyfter genomgående under året i delårsrapporter, nulägesanalys, verksamhetsplan och årsbokslut att det är en utmaning att rekrytera familjehem. Det får som konsekvens att barn som vistas i jourhem inte alltid erhåller en plats i familjehem inom den lagstadgade tiden 6 månader från ansökan. Vid DR1 var det 47% som erhöll familjehem inom 6 månader, medan det vid DR2 hade sjunkit till 37% för att vid årsbokslutet uppgå till 39%. Nämnden får information om lagföljsamheten vid varje nämndsmöte.

Alla verksamheter som lyder under socialtjänstlagen ska enligt Socialstyrelsens föreskrifter avlämna en årlig kvalitetsberättelse som sammanfattar hur årets kvalitetsarbete bedrivits och vilka resultat som uppnåtts. Socialnämnden har inte tagit fram denna form av rapport tidigare, vilket vi gav kritik för i årsrapporten för 2023. I nämndens yttrande över årsrapporten angavs att arbetet skulle utvecklas och säkerställas under 2024. I år kan vi konstatera att nämnden för första gången tagit fram en sådan kvalitetsberättelse som de beslutade om vid sitt sammanträde 2025-03-28.

Nämndens **inriktning** är att arbeta för en trygg stad där man tillsammans verkar för att barn och ungdomar ges bättre förutsättningar att lyckas i skolan genom ett tidigt, tillgängligt och effektivt stöd till dem och deras familjer. Vidare att nämnden arbetar förebyggande och erbjuder sociala tjänster med hög kvalitet utifrån invånarnas behov. Skapar hållbara sammanhang i bred samverkan med civilsamhället och andra aktörer. Stödet utvecklas genom invånarnas delaktighet och medskapande.

Nämnden har i sitt årsbokslut analyserat årets verksamhet utifrån inriktningen. En beskrivning görs över insatser inom inriktningens olika delar som nämnden bedömer varit effektiva. Under året har nämnden i samverkan med polisen mfl startat upp ett långsiktigt arbete för att motverka organiserad brottslighet bland unga, "Aktivitet Förebygger – Helsingborgsmodellen" har utvecklats på tre pilotskolor där resultaten visar på färre kränkingsärenden och ökad skolnärvaro, och utökas under 2025 till fler skolor. Inom "Växa tryggt" deltar socialrådgivare allt oftare i hembesök hos nyblivna föräldrar tillsammans med BVC. Det har visat sig göra det möjligt att tidigt identifiera behov av stöd och insatser för de allra yngsta barnen. Vissa delar har även lyfts som utvecklingsområden. Bland annat att det behöver skapas ett stadsövergripande, sammanhållet och långsiktigt våldsförebyggande arbete, att samverkan mellan skola och socialtjänst är avgörande men kan vara utmanande, och att brukarundersökningar visar att det tar tid och kan vara svårt att hitta rätt stödinsats. I undersökningen betonas också vikten för både familjer och vuxna att verkligen bli lyssnade på.

I nämndens årsbokslut framgår ingen utvärdering utifrån hur de av fullmäktige övergripande inriktningarna har uppnåtts.

Mål

Nämndens mål

- Under 2024 ska antalet insatser utan föregående individuell behovsprövning öka med minst 25 procent till mer än 3 700 insatser per år
- Elevers närvaro ska öka under mandatperioden. Målet för 2024 är att andelen med mer än 15 procents frånvaro, så kallad hög frånvaro, ska minska med 20 procent hos dem som tar del av sociala tjänster

Nämnden når sitt första mål, och har även haft prognosen att målet kommer att nås vid samtliga uppföljningar under året. Utfallet för 2024 är 4207. Målet finns inte kvar till 2025.

Nämnden når dock inte sitt andra mål, vid bokslutet uppgår utfallet till 7,25%. Orsaken uppges vara att nämnden behöver intensifiera sitt samarbete med skolan och familjerna för att lyckas. Det beskrivs som en stor utmaning att förbättra samverkan mellan myndighet, insats, skola och familj. I båda delårsrapporterna under året och i bokslut finns en beskrivning av att en metod tagits fram och att utbildning i metoden skett inom verksamheterna myndighet och behandling. Metoden syftar till att kartlägga

orsakerna bakom skolfrånvaro. Nämnden har bedömt metoden som framgångsrik, men samtidigt identifierat fem områden som nämnden behöver fokusera på för att kunna nå upp till målet. Nämnden har under året haft prognosen att målet inte kommer att kunna uppfyllas under 2024. Motiv för det har varit att målet behöver följas under en längre tidsperiod beroende på att utredningar och insatser tar tid och behöver föregå eventuella förändringar.

Socialnämnden har fått ett specifikt **uppdrag från kommunfullmäktige** under 2024.

Uppdrag från KF 2024	Återrapporterat	Resultat
I samverkan med barn- och utbildningsnämnden utreda hur socialtjänsten och förskolor kan bygga en nära och bred samverkan för att stötta barn och deras familjer i socioekonomiskt utsatta områden.	Genomfört. 25 januari 2025, i enlighet med reviderad tidplan	Kartläggningen inom ramen för uppdraget visar att det saknas ett sammanhållet systematiskt arbete kring föräldraskapsstöd med den flexibilitet och närhet som föräldrar efterfrågar. Förbättrad kommunikation mellan socialtjänsten och förskolor behövs för att stärka samverkan.

Ekonomiska mål

Socialnämnden har för 2024 tilldelats en ekonomisk ram på 658 mnkr från kommunfullmäktige. Resultatet för året uppgår till -7,7 mnkr, varpå nämnden inte uppnår sitt ekonomiska mål. Prognosen för året har sedan mars 2024 legat på mellan -9 och -10 mnkr. Vi har genom protokoll noterat att nämnden har fått en rapportering av ekonomin vid samtliga möten under året.

Det negativa resultatet beror främst på höga klientkostnader i förhållande till fastlagd budget för externa placeringar. Kostnaderna för externa placeringar är dock ca 20 mnkr lägre i år jämfört med föregående år. Ca 3,6 mnkr av underskottet utgörs av ökade kostnader kopplat till ny lagstiftning gällande skyddat boende. Av nämndens verksamhetsområden är det främst VO Myndighet som uppvisar ett negativt resultat jämfört med budget. Att resultatet vid slutet av året blev bättre än prognosen beror på att kostnaderna i samband med omorganisationen i slutet av året blev lägre än beräknat, samt att behovet av inhyrd personal under årets sista månader var lägre än förväntat.

Nämnden har vid sitt sammanträde i oktober gett förvaltningen i uppdrag att ur ett kvalitets- och kostnadsperspektiv se över socialnämndens förhållande mellan interna och externa placeringar. Vid vårt dialogmöte under hösten kom det även fram att beslutsunderlagen till nämnden behövde utvecklas med ökad analys och tydligare information vad gäller ej verkställda beslut samt externa placeringar.

Nämndens presidium och socialdirektören var kallade till kommunstyrelsens sammanträde i november för att redogöra för hur nämndens plan för ekonomisk balans löper.

Övriga genomförda granskningar

Socialnämndens verksamhets- och ekonomistyrning

I vår granskning av socialnämndens verksamhets- och ekonomistyrning (se bilaga 1) gör vi bedömningen att nämnden delvis har en ändamålsenlig och tillräcklig uppföljning och kontroll över verksamhet och ekonomi i enlighet med fullmäktiges mål. Granskningen visar på att nämnden har vidtagit en rad åtgärder för att nå en ekonomi i balans, där de mest centrala åtgärderna genomfördes under 2023 i form av införande av beslutsråd och etablering av en placeringsgrupp i syfte att stärka styrning och uppföljning av externa placeringar. Därutöver har beslut tagits om en ny organisation och om insatser för att stärka ledning, styrning och uppföljning. Nämnden har dock inte antagit någon specifik ekonomisk handlingsplan som möter prognosticerade underskott med definierade kostnadsbesparingar per åtgärd/verksamhet för att nå en ekonomi i balans. Vidare visar granskningen att nämndens verksamhetsstyrning inte fungerat i enlighet med stadens styrmodell.

Nämnden yttrar sig över rapporten vid sitt sammanträde den 28 mars 2025 vilket är efter denna rapports färdigställande. Nämndens svar kommer beaktas under granskningsåret 2025.

Rekrytering av jour- och familjehem

Vår granskning av rekrytering av jour- och familjehem (se bilaga 1) visar att nämnden delvis arbetar ändamålsenligt för att säkra tillgången på jour- och familjehem. I granskningen konstaterar vi att nämnden har givit ett antal uppdrag till förvaltningen som tydliggjort att verksamheten är prioriterad och att förändringar krävs för att minska andelen externa konsulentstödda familjehem till förmån till jour- och familjehem i egen regi. Trots det så behöver nämnden fortsatt vidta åtgärder för att främja en ändrad utveckling.

Nämnden har yttrat sig över rapporten vid sitt sammanträde den 21 november 2024. Av nämndens yttrande framgår att nämnden i stort håller med om revisionens bedömningar, och framför hur arbetet ska fortsätta för att säkerställa trygga placeringar för barn och unga inom lagstadgad tid.

Stadens användning av tolktjänster

Vår granskning av stadens användning av tolktjänster visade att nämnden delvis har säkerställt att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll inom området. Utvecklingsområden som identifierats är att komplettera befintlig rutin och

säkerställa kunskapen i organisationen för att möjliggöra en lämplig matchning vid behov av tolk. Se mer om granskningen i bilaga 1.

Nämnden yttrar sig över rapporten vid sitt sammanträde den 28 mars 2025 vilket är efter denna rapports färdigställande. Nämndens svar kommer beaktas under granskningsåret 2025.

Redogörelse över nämndens arbete med innovation

Helsingborgs stad har en övergripande inriktning som innebär att staden ska öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd.

I nämndens nulägesanalys för 2024 framgår att arbetet med innovationer, digitalisering och ny teknologi är nödvändigt för att kunna möta de utmaningar nämnden står inför och redan befinner sig i. Det behöver framför allt riktas insatser mot kärnverksamheten och mot att underlätta resurskrävande administration.

Innovationsarbetet inom socialnämnden har, i likhet med övrig verksamhet, haft en stor bredd vilket inte alltid gett tillräcklig effekt i kärnuppdraget. Nämnden har engagerade medarbetare som har velat testa idéer och initiativ vilket lett till att olika projekt har startats. Dessa har inte alltid synkroniserats med politikens prioriteringar och nämndens ekonomi.

Vid vårt dialogmöte framkom att arbetet nu behöver fokuseras så att all innovation är tydligt kopplat till kärnuppdraget. Alla innovationer ska upp i förvaltningens ledningsgrupp (FLG) för beslut så att prioritering görs utifrån ekonomi och politiska ambitioner. I minnesanteckningar från FLG framgår att socialdirektören lyfter att innovationer som presenteras på FLG behöver beredas noggrant så att alla berörda (verksamheterna, ekonomi, HR, kommunikation) är insatta och har fått yttra sig i frågan/satsningen innan vidare beslut.

I vår fördjupade granskning avseende rekrytering av jour- och familjehem framgår att förvaltningens innovationsprojekt under de senaste åren varit värdefulla för organisationens förmåga att möta verksamhetens huvudsakliga utmaningar vad gäller tillgång till multikompetenta hem och matchning av komplexa placeringar.

En pilot för transkribering av samtal med hjälp av AI kallad BLINK pågår sedan i oktober 2024, och nämnden förväntar sig goda effekter av denna såsom ökad tid till socialt arbete, ökad rättssäkerhet, förbättrad interaktion med klient, mer jämn dokumentationsnivå och effektivare vård. I nämndens årsbokslut finns en beskrivning av sju olika innovationsinitiativ. Inom nämnden görs effekthemtagningar på olika innovationsinitiativ. Ingen formell uppföljning har gjorts av den stadsövergripande inriktningen att öka innovationskraften.

Bedömning

Vår samlad bedömning är att verksamheten **delvis** skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi baserar bedömningen på att nämnden i enlighet med stadens anvisningar har lämnat en analys av uppdrag och inriktning. Vi ser positivt på att analysen inte enbart innehåller en beskrivning av aktiviteter som gjorts under året, utan även till viss del vad aktiviteter resulterat i, samt att nämnden identifierat områden som behöver fortsatt utvecklas.

Nämnden lever fortfarande inte upp till lagens krav om att barn placerade i jourhem ska erbjudas en plats i familjehem inom sex månader, vilket vi ser som bekymmersamt. Trenden under året har varit negativ så att det vid årets slut bara är 39 procent av barnen som erhållit ett familjehem inom lagstadgad tid (för 2023 var det 59 procent). Vår granskning av rekrytering av jour- och familjehem under året visar dock att nämnden gett flera uppdrag till förvaltningen för att förbättra lagföljsamheten. Stadsrevisionen kommer fortsätta följa området inom ramen för den grundläggande granskningen.

Nämnden har för 2024 tagit fram en kvalitetsberättelse i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter vilket är i linje med de rekommendationer som Stadsrevisionen lämnade i 2023 års granskning av nämnden.

Vidare baserar vi bedömningen på att socialnämnden når ett av sina två mål. När det gäller det mål som inte nås har nämnden gjort en analys av orsaker till att det inte nås och tagit fram åtgärder som behöver prioriteras för att målet ska kunna nås framöver. Vi bedömer dock att samverkansarbetet är i en inledande fas, varpå mer kraftfulla åtgärder krävs för att säkerställa förflyttning och ökad måluppfyllelse framöver.

Nämnden når inte det ekonomiska målet för 2024. Socialnämnden har sedan 2019 redovisat negativt underskott i förhållande till ekonomisk ram. Granskningen av verksamhets- och ekonomistyrning under året visar dock på att nämnden har vidtagit åtgärder och agerat för att nå en ekonomi i balans. Vi bedömer det även som positivt att nämnden får rapportering av nämndens ekonomiska ställning vid i varje sammanträde. För 2025 har nämnden även uttalat att de förväntar sig ett positivt resultat. Vi ser det som väsentligt att nämnden fortsatt följer ekonomin löpande och tillser att åtgärder vidtas och får effekt i verksamheten för att säkerställa en ekonomi i balans under 2025.

Styrning och intern kontroll

Risikanalyt och intern kontrollplan

I stadens reglemente för intern kontroll tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Nämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska upprätta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Socialnämnden beslutade om en plan för intern kontroll för 2024 vid sitt sammanträde den 25 oktober 2023. Planen hade sin grund i en riskanalys som till stor del genomfördes på förvaltningen. Samtliga chefer, men även nämndens ledamöter, bjöds in att komma med förslag och därefter har FLG tagit fram ett förslag till plan. Riskanalys inför planen för 2025 har genomförts på motsvarande sätt, men vid vårt dialogmöte under hösten framkom att nämnden gärna har en mer aktiv roll vid kommande riskanalyser för att skapa mer förståelse och delaktighet hos ledamöterna.

Rapportering och uppföljning

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, med utgångspunkt från antagen plan, ska enligt reglementet för intern kontroll rapporteras skriftligen till nämnden minst en gång per år. Vi noterar att nämnden får redovisning vid två tillfällen per år.

Socialnämnden har fått rapport dels vid sitt sammanträde den 26 september 2024 då ett antal punkter rapporterades, dels vid slutrapporteringen den 27 februari 2025 då en uppföljning avseende samtliga punkter presenterades. Det har inte framkommit några allvarliga avvikelser, men vid båda uppföljningarna bedömdes resultatet för samma tre risker som kännbara. Det omfattar risker som även bedömts som kännbara under tidigare år gällande; 1) att barnets bästa inte alltid synliggörs vid omplaceringar, 2) att det inte sker uppföljning av placerade barn och unga enligt förskriver och lag samt 3) att beslut avseende LVU inte alltid sker på rätt nivå.

Förvaltningen ser i sin redovisning allvarligt på att brister i dessa risker består, och att åtgärder hittills inte haft önskad effekt. Det framgår i uppföljningsrapporten att kraftigare åtgärder kommer sättas in och utfallet av dessa kommer att återrapporteras till nämnden var tredje månad under 2025.

Nämnden har vid sitt sammanträde den 27 februari 2025 fått en återrapportering av vidtagna åtgärder avseende brister som identifierades i 2023 års uppföljning av intern kontroll.

Övriga genomförda granskningar

Socialnämndens verksamhets- och ekonomistyrning

I vår granskning av socialnämndens verksamhets- och ekonomistyrning (se bilaga 1) gör vi bedömningen att nämnden delvis har en ändamålsenlig och tillräcklig uppföljning och kontroll över verksamhet och ekonomi i enlighet med fullmäktiges mål. Granskningen visar på att nämnden har vidtagit en rad åtgärder för att nå en ekonomi i balans, där de mest centrala åtgärderna genomfördes under 2023 i form av införande av beslutsråd och etablering av en placeringsgrupp i syfte att stärka styrning och uppföljning av externa placeringar. Därutöver har beslut tagits om en ny organisation och om insatser för att stärka ledning, styrning och uppföljning. Nämnden har dock inte antagit någon specifik ekonomisk handlingsplan som möter prognosticerade underskott med definierade kostnadsbesparingar per åtgärd/verksamhet för att nå en ekonomi i balans. Vidare visar granskningen att nämndens verksamhetsstyrning inte fungerat i enlighet med stadens styrmodell.

Nämnden yttrar sig över rapporten vid sitt sammanträde den 28 mars 2025 vilket är efter denna rapports färdigställande. Nämndens svar kommer beaktas under granskningsåret 2025.

Uppföljning av granskning av inköp och upphandling (2022)

2022 gjorde stadsrevisionen en granskning avseende inköp och upphandling där merparten av stadens nämnder ingick. Avseende socialnämnden visade granskningen att det fanns en organisation för inköpsfrågor och att avtalstrohet följdes upp löpande. Genomförda stickprov visade dock att det fanns utvecklingsområden, särskilt avseende direktupphandlingar av externa placeringar.

En uppföljning av granskningen har gjorts som visar att organisationen är oförändrad jämfört med när granskningen genomfördes. Nämnden har inom ramen för sitt kvalitetssystem tagit fram riktlinjer för avtalsuppföljning i samband med godkännande av varje faktura som avser externa placeringar. Nämnden har även tagit fram en egen inköbspolicy för att förenkla för medarbetarna att göra rätt. Vi ser dock att direktupphandling finns med i nämndens interna kontrollplan för såväl 2024 som 2025, och avtalstrohet finns med i 2025 års plan vilket visar på att nämnden fortsatt ser området som ett riskområde.

Uppföljning av nämndens rutiner inom HR-processerna

Under 2022 gjorde stadsrevisionen inom ramen för den grundläggande granskningen en granskning av hur lönetillägg hanterades inom socialnämndens verksamhetsområde. I granskningen framkom att det inte funnits fungerande rutiner för att hantera lönetillägg i förvaltningen. Vår uppföljning visar att nämnden arbetat

för att anpassa sitt arbete så att HR-processerna hanteras i enlighet med stadens övergripande processer inom personalområdet. Således har inga väsentliga avvikelser noterats.

Uppföljning av nämndens rutiner avseende avgifter inom tillståndsenheten

Under 2023 gjorde stadsrevisionen inom ramen för den grundläggande granskningen en granskning av intern kontroll avseende avgiftsprocessen på tillståndsenheten inom socialnämnden. I granskningen noterades att det fanns förbättringsområden när det gäller förekomsten av formaliserade rutiner inom processen.

Under 2024 har nämnden beslutat att ge ett uppdrag till tillståndsenheten att förbättra sina tjänster gentemot krögarna genom att öka verksamhetens NKI till minst 80 när resultatet presenteras i april 2026. Utgångspunkten var resultatet för 2023 som uppgick till 77. De preliminära siffrorna för 2024 visar dock på att resultatet sjunkit till 72, vilket medför att detta är ett område som nämnden fortsatt behöver fokusera på under kommande år. Grunderna för bedömningen är krögarnas syn på information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. Enligt uppdraget behöver tillståndsenheten säkerställa att krögarna upplever hög servicenivå och effektiva processer.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att nämndens styrning och interna kontroll **delvis** har varit tillräcklig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden bedriver ett systematiskt arbete med sin interna kontrollplan med fokus på identifierade risker samt löpande uppföljning och rapportering av vidtagna åtgärder. Vi ser positivt på att nämnden i högre utsträckning är delaktig i processen vid framtagande av riskanalys som ligger till grund för den plan som antas.

Nämndens egen uppföljning av den interna kontrollen visar på brister i förhållande till lag och föreskrifter, vilket vi ser allvarligt på. Att det är samma brister som identifierats och bedömts kännbara även under tidigare år visar på att styrningen inte varit tillräcklig. Nämnden behöver vidta kraftfulla åtgärder för att tillse att nämndens processer och rutiner säkerställer en rättssäker myndighetsutövning i enlighet med gällande lagkrav och föreskrifter.

Även vår fördjupade granskning avseende nämndens verksamhets- och ekonomistyrning visar på brister i styrningen då stadens styrmodell inte följts som avsett. Att nämnden inte når ett av sina verksamhetsmål samt det ekonomiska målet, innebär också att nämndens styrning och kontroll fortsatt behöver utvecklas. Utifrån genomförd granskning av nämndens verksamhetsstyrning och utifrån revisionens tidigare bedömningar, behöver nämnden säkerställa att stadens styrmodell efterlevs.

Nämnden behöver i det uppföljande arbetet även förvissa sig om att åtgärder vidtas vid behov.

Efter genomförd uppföljning av granskning av inköp och upphandling bedömer vi att socialnämnden stärkt sina rutiner för inköp och upphandling, särskilt genom införandet av en placeringsgrupp vilket medfört en ökad uppföljning av avtalen avseende externa placeringar.

Utifrån uppföljningen av HR-processer gör vi bedömningen att nämnden arbetat för att öka strukturen för dessa och anpassa dem i enlighet med stadens övergripande processer.

Utifrån uppföljning av tillståndsenheten ser vi att nämnden aktivt gett ett uppdrag till förvaltningen för att förbättra verksamheten och öka nöjdheten hos krögarna. Inom ramen för detta gör vi bedömningen att det krävs en genomgång av enhetens olika processer och åtgärder för att förbättra eventuella brister.

Bilaga 1

Fördjupade granskningar 2024

De fördjupade granskningar som genomförts under 2024 finns tillgängliga att ta del av i sin helhet på stadsrevisionens hemsida: <https://helsingborg.se/stadsrevisionen>.

Granskning av rekrytering av jourhem och familjehem

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om socialnämnden arbetar ändamålsenligt för att rekrytera och säkra tillgången till jourhem och familjehem.

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden delvis arbetar ändamålsenligt för att rekrytera och säkra tillgången till jour- och familjehem. Vi baserar bedömningen på att lagföljsamheten gällande placeringstider inte är tillräcklig och inte heller har en positiv rapporterad utveckling.

I granskningen har dock framkommit att nämnden har givit ett antal uppdrag till förvaltningen som tydliggjort prioriteringar för verksamheten där framåtsyftande åtgärder identifierats och påbörjats. Exempelvis har en handlingsplan vad gäller tredelat föräldraskap antagits och det har gjorts en ökad andel nätverksplaceringar och olika insatser för att öka andelen familjehem i egen regi.

Vi ser det som viktigt att nämnden fortsatt genom styrning och uppföljning av verksamheten följer uppsatta nyckeltal inom området och säkerställer att fastställda åtgärder vidtas och utvecklas mot angivna mål och gällande lagstiftning. Dessa åtgärder kommer att kräva tid för att avhjälpa utmaningarna och revisionen har för avsikt.

Granskning av socialnämndens verksamhets- och ekonomistyrning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har en ändamålsenlig och tillräcklig uppföljning och kontroll över verksamhet och ekonomi i enlighet med fullmäktiges mål. I granskningen har också ingått att bedöma om nämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att efterleva gällande lagstiftning och föreskrifter vad gäller systematiskt kvalitetsarbete.

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden delvis har en ändamålsenlig och tillräcklig uppföljning och kontroll över verksamhet och ekonomi i enlighet med fullmäktiges mål. Vi baserar bedömningen på att nämndens verksamhetsstyrning inte fungerat i enlighet med stadens styrmodell och att nämnden inte når fullmäktiges ekonomiska mål för 2024.

I granskningen har dock framkommit att nämnden har vidtagit ett antal åtgärder för att förbättra sin styrning av både verksamhet och ekonomi och för att nå en ekonomi i

balans 2025. Det är fortsatt viktigt för nämnden att säkerställa att uppföljning sker av att vidtagna åtgärder får effekt både avseende ekonomi och verksamhet. Revisorerna kommer fortsatt följa utvecklingen under 2025 inom ramen för den grundläggande granskningen och i dialog med nämnden.

Granskning av stadens användning av tolktjänster

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden arbetsmarknadsnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll avseende användningen av tolktjänster.

Vår samlade bedömning är att granskade nämnder delvis har säkerställt att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av användningen av tolktjänster. I granskningen har framkommit att det finns förbättringsområden. För socialnämndens del innebär det att komplettera den befintliga rutinen med en vägledning för genomförande av kvalitativa möten med tolk samt att även förtydliga beslutsinstans och dokumentansvarig för rutinen. I granskningen har därtill framkommit att socialnämnden behöver stärka att organisationen har tillräcklig kunskap om tolkkompetensernas olika nivåer för att möjliggöra en lämplig matchning mot behov.